

Sygn. akt VIII GCo 80/16

POSTANOWIENIE

Dnia 27 czerwca 2016 roku

Sąd Okręgowy w Szczecinie Wydział VIII Gospodarczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Robert Bury

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 27 czerwca 2016 roku

sprawy z wniosku uprawnionego (...) spółki akcyjnej w W.

z udziałem obowiązanym Zakładu (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S., (...) Bank (Polska) spółki akcyjnej w W.

o zabezpieczenie roszczenia o ustalenie

postanawia:

- zakazać odbioru od (...) (...) spółki akcyjnej w W. jakiegokolwiek świadczenia pieniężnego z tytułu wystawionej w dniu 16 lipca 2012 roku (...) nr (...) w związku z wystosowanym wezwaniem do zapłaty przez Zakład (...) spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością w S. z dnia 16 czerwca 2016 roku;**
- zakazać (...) (...) spółce akcyjnej w W. wypłaty Zakładowi (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w S. jakichkolwiek kwot wynikających z (...) nr (...) z dnia 16 lipca 2012 roku w związku z wystosowanym wezwaniem do zapłaty przez Zakład (...) spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością w S. z dnia 16 czerwca 2016 roku;**
- wyznaczyć uprawnionemu, pod rygorem upadku zabezpieczenia, termin dwóch tygodni na wytoczenie powództwa przeciwko obowiązanym o ustalenie, że Zakładowi (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w S. nie przysługuje prawo do żądania od (...) (...) spółki akcyjnej w W. wypłaty z (...) nr (...) wystawionej w dniu 16 lipca 2012 roku kwoty 33.309.939,80 zł (trzydziestu trzech milionów trzystu dziewięciu tysięcy dziewięciuset trzydziestu dziewięciu złotych i osiemdziesięciu groszy) w związku z wezwaniem Zakładu (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S. do zapłaty z gwarancji bankowej z dnia 6 czerwca 2016 roku skierowanym do (...) (...) spółki akcyjnej w W.;**
- oddalić wniosek w pozostałym zakresie.**

SSO Robert Bury

Sygn. akt VIII GCo 80/16

UZASADNIENIE

(...) spółka akcyjna w W. domagał się zabezpieczenia roszczenia przeciwko obowiązanym Zakładowi (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w S. (dalej także (...)) oraz (...) (...) spółce akcyjnej w W. o ustalenie, że obowiązanemu Zakładowi (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w S. nie przysługuje prawo do żądania od obowiązanego banku (...) (Polska) spółki akcyjnej w W. wypłaty z (...) nr (...) wystawionej w dniu 16 lipca 2012 roku

kwoty 33 309 939,80 zł w związku z wezwaniem Zakładu (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S. do zapłaty z gwarancji bankowej z dnia 6 czerwca 2016 roku skierowanym do (...) (...) spółki akcyjnej w W..

Uprawniony domagał się unormowania praw i obowiązków stron na czas trwania postępowania (aż do jego prawomocnego zakończenia w przedmiocie rozpoznania powództwa uprawnionego przeciwko obowiązanym o ustalenie), w ten sposób, iż Sąd:

1) zakaże Bankowi (...) (Polska) spółce akcyjnej w W. wypłaty na rzecz Obowiązanego ad. 1 jakichkolwiek kwot wynikających z (...) nr (...) z dnia 16.07.2012 w związku z wystosowanym wezwaniem do zapłaty Obowiązanego ad. 1 z dnia 06.06.2016 roku.

2) zakaże Obowiązanemu ad. 1 - Zakładowi (...) sp. z o.o. z siedzibą w S. odbioru od Gwaranta (Obowiązanego ad.2) - (...) (...) SA z siedzibą w W., jakiegokolwiek świadczenia pieniężnego z tytułu wystawionej w dniu 16 lipca 2012 roku (...) nr (...), w związku z wystosowanym wezwaniem do zapłaty Obowiązanego ad. 1 z dnia 16.06.2016r.

względnie,

3) w przypadku, gdyby do czasu doręczenia Obowiązanym postanowienia Sądu o zabezpieczeniu roszczenia doszło do wypłaty przez Gwaranta - Banku (...) (Polska) SA z siedzibą w W. na rzecz Obowiązanego ad. 1. jakiegokolwiek świadczenia pieniężnego z tytułu (...) nr (...) - w ten sposób, że nakaże Obowiązanemu ad. 1 dokonania zwrotu na rzecz Obowiązanego ad. 2, otrzymanego świadczenia pieniężnego w całości - w terminie 2 dni.

względnie,

4) udzieli zabezpieczenia w taki sposób (w szczególności poprzez zabezpieczenie ww. Gwarancji Bankowej do oznaczonej przez Sąd wysokości, jaki stosownie do okoliczności Sąd uzna za odpowiedni na podstawie art. 755 § 1 k.p.c.

Wskazano, że uprawniony składa wniosek z uwagi na wystosowanie przez obowiązanego ad. 1 - (...) do obowiązanego ad. 2 - gwaranta żądania wypłaty środków z gwarancji udzielonej na zlecenie uprawnionego, zgodnie z klauzulą 4.2 kontraktu, mimo braku jakichkolwiek roszczeń no stronie obowiązanego ad. 1 uzasadniających żądanie realizacji gwarancji. W ocenie uprawnionego, skutecznie odstąpił w dniu 14 czerwca 2016 roku od kontraktu łączącego z (...) wobec:

- braku przedstawienia przez ten podmiot w wyznaczonym terminie (ustawowym) żądanej pismem Uprawnionego z dnia 29.04.2016 r. gwarancji zapłaty wynagrodzenia należnego Uprawnionemu, zgodnie z art. 649¹ k.c., tj. dokumentu rzeczywiście, a nie fikcyjnie zabezpieczającego obowiązek zapłaty i spełniającego cel, który wiąże się z takim zabezpieczeniem (obowiązany ad. 1 nie przedstawił zabezpieczenia zgodnie z żądaniem uprawnionego) oraz i niezależnie:

- wobec naruszenia przez Obowiązanego ad. 1, jako inwestora podstawowych obowiązków spoczywających na nim w procesie inwestycyjnym.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje.

1. Wniosek jest zasadny. Stosownie do art. 730¹ § 1 k.p.c. udzielenia zabezpieczenia może żądać każda strona lub uczestnik postępowania, jeżeli uprawdopodobni roszczenie oraz interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia. W przypadku roszczeń niepieniężnych, sąd udziela zabezpieczenia w taki sposób, jaki stosownie do okoliczności uzna za odpowiedni, w szczególności może unormować prawa i obowiązki stron lub uczestników postępowania na czas trwania postępowania (art. 755 § 1 pkt 1 k.p.c.).

2. Wniosek o udzielenie zabezpieczenia dotyczy powództwa o ustalenie negatywne, że (...), jako beneficjentowi, nie przysługuje uprawnienie do skorzystania z gwarancji, której obowiązek ustanowienia wynika z kontraktu łączącego strony, zgodnie z klauzulą 4.2 (...). Według art. 81 ust. 1 prawa bankowego, gwarancją bankową jest

jednostronne zobowiązanie banku-gwaranta, że po spełnieniu przez podmiot uprawniony (beneficjenta gwarancji) określonych warunków zapłaty, które mogą być stwierdzone określonymi w tym zapewnieniu dokumentami, jakie beneficjent załączy do sporządzonego we wskazanej formie żądania zapłaty, bank ten wykona świadczenie pieniężne na rzecz beneficjenta gwarancji - bezpośrednio albo za pośrednictwem innego banku. Gwarancja może być także ustanowiona jako bezwarunkowa, kiedy obowiązek zapłaty sumy wynika już jedynie z żądania beneficjenta gwarancji. Gwarancja tego typu została ustanowiona na zlecenie uprawnionego na rzecz (...) (karta 176); płatna jest jako bezwarunkowa i nieodwołalna. W treści dokumentu zawarto sformułowanie, że stanowi ona zabezpieczenie wykonania wymienione w klauzuli 4.2 warunków kontraktu, jednak suma gwarancji płatna jest po otrzymaniu pierwszego wezwania na piśmie od zamawiającego. Zobowiązany z gwarancji bank nie bada zatem, czy w rzeczywistości miały miejsce okoliczności opisane w klauzuli 4.2 warunków kontraktu, a płaci sumę do wysokości gwarancji na żądanie beneficjenta. W takiej sytuacji zobowiązanie istniejące między gwarantem a beneficjentem zbliża się do zobowiązania abstrakcyjnego, zobowiązanemu gwarantowi nie przysługują uprawnienia do podnoszenia zarzutów ze stosunku podstawowego łączącego zleceniodawcę gwarancji (uprawnionego) z beneficjentem gwarancji (...); jest to zobowiązanie autonomiczne i samoistne, niezależne od stosunku podstawowego. Kontrakt istniejący między uprawnionym a (...) określa sytuację, kiedy beneficjentowi gwarancji przysługuje uprawnienie do zwrócenia się gwaranta (Banku) z żądaniem realizacji gwarancji. Gwarancja miała zabezpieczać roszczenia z tytułu niewykonania lub nienależytego wykonania kontraktu, inkorporuje obowiązek bezwarunkowej zapłaty na żądanie (...) (szczegóły klauzula 4.2. kontraktu). Jest to uprawnienie prawokształtujące przyznane (...) na płaszczyźnie stosunku prawnego między (...) a uprawnionym, powstaje, kiedy umowa między tymi podmiotami przewiduje taką sytuację. Skorzystanie z tego uprawnienia zmienia treść stosunku prawnego istniejącego między Bankiem a uprawnionym – powstaje roszczenie o zwrot wypłaconej sumy gwarancji oraz między uprawnionym a (...) może powstać roszczenie o zwrot bezpodstawnego wzbogacenia albo odszkodowawcze.

Istnienie uprawnień (...) do skorzystania z gwarancji wyznaczone jest przypadkami nienależytego wykonania zobowiązania opisanymi w klauzuli 4.2 kontraktu. Dla zasadności powództwa o ustalenie negatywne, że (...) nie przysługuje uprawnienie tego rodzaju, konieczne jest udowodnienie, że nie powstały sytuacje opisane klauzulą 4.2 kontraktu. Z treści wniosku o zabezpieczenie wynika, że uprawniony łączy prawdopodobieństwa roszczenia o ustalenie negatywne ze złożeniem skutecznego oświadczenia o odstąpieniu od umowy łączącej jego z (...) oraz z niezajściem faktów, skutkujących powstaniem po stronie (...) uprawnienia do żądania realizacji gwarancji. Skuteczność wniosku o zabezpieczenie uzależniona jest zatem od ustalenia prawdopodobieństwa odpowiednio zaistnienia albo niezajstnienia faktów, o których mowa wyżej, skoro ich udowodnienie decyduje o zasadności powództwa o ustalenie.

3. Uprawniony złożył oświadczeniu o odstąpieniu od umowy, inkorporowane pismem z dnia 14 czerwca 2016 roku (karta 264), wskazujące dwie przyczyny. Stwierdził, że (...) nie dostarczył w wyznaczonym terminie gwarancji zapłaty wynagrodzenia w rozumieniu art. 649¹ § 2 k.c., co stanowi o możliwości złożenia oświadczenia o odstąpieniu od umowy z art. 649⁴ § 1 k.c. Ponadto stwierdzono, że (...) odstępuje od kontraktu z winy (...) na podstawie art. 640 k.c., 354 § 2 k.c. i art. 491 § 1 k.c. z uwagi brak wymaganego i koniecznego współdziałania zamawiającego w realizacji kontraktu. Wskazano na brak akceptacji rozwiązań technologicznych i dokumentów sporządzonych przez wykonawcę, zgodnie z kontraktem, skutkiem czego jest brak faktycznej możliwości realizacji kontraktu. Uprawniony z podanymi we wskazanym dokumencie faktami łączy prawdopodobieństwo roszczenia o omawiane ustalenie negatywne. Ustalenie prawdopodobieństwa niezłożenia przez (...) gwarancji zapłaty wynagrodzenia uprawnionemu oraz prawdopodobieństwa niewspółdziałania w wykonaniu kontraktu decydować ma o prawdopodobieństwie omawianego powództwa o ustalenie.

4. Wniosek ten jest częściowo trafny, o prawdopodobieństwie istnienia roszczenia o ustalenie negatywne decydują łącznie skuteczność odstąpienia od umowy i niezajstnienie faktów opisanych klauzulą 4.2 kontraktu albo jedynie niezajstnienie faktów opisanych tą klauzulą.

5. Treść pism przedstawionych przez uprawnionego wskazuje na istnienie między stronami zasadniczej różnicy poglądów co do sposobu interpretacji kontraktu i zakresu obowiązków uprawnionego jako wykonawcy, m.in.

w zakresie sposobu odprowadzenia ścieków pochłoniczych (...) do wód Duńcicy, wykonania zasilania podstawowego SN, budowy pompowni (...), zagospodarowania ścieków pochodzących z SUW. Uprawniony wskazał na problemy z zatwierdzeniem dokumentacji oraz koncepcji poszczególnych rozwiązań technologicznych. Definitywne rozstrzygnięcie kwestii podnoszonych przez uprawnionego, więc trafności prezentowanych koncepcji technologicznych, nie jest oczywiście możliwe w toku postępowania o zabezpieczenie roszczenia, wymaga wiadomości specjalnych. W konsekwencji nie jest również możliwe ustalenie, czy odmowa realizacji kontraktu według koncepcji wykonawcy jest odmową współdziałania w jego wykonaniu. Jedynie ten element uprawniony łączy z powstaniem uprawnienia do odstąpienia od umowy, choć mogą na to wskazywać także inne okoliczności, m.in. gotowość inwestora do podjęcia negocjacji albo rozwiązywania sporów przez Komisję Rozjemczą. Ustalenie tych okoliczności nie jest jednak konieczne dla przyjęcia, czy roszczenie uprawnionego jest prawdopodobne.

6. Stosownie do art. 649¹ § 1¹ k.c., gwarancji zapłaty za roboty budowlane inwestor udziela wykonawcy (generalnemu wykonawcy) w celu zabezpieczenia terminowej zapłaty umówionego wynagrodzenia za wykonanie robót budowlanych. Norma art. 81 ust. 1 prawa bankowego przewiduje uzależnienie wykonania gwarancji od przedstawienia przez beneficjenta określonych dokumentów zapłaty sumy gwarancyjnej (gwarancja warunkowa). Gwarancja ma stworzyć realną możliwość zaspokojenia roszczeń wykonawcy o terminową zapłatę wynagrodzenia, może być uzależniona od przedstawienia przez beneficjenta dokumentów, wymagalność roszczenia nie może być jednak uzależniona jedynie od woli zleceniodawcy gwarancji. Ustanowienie w gwarancji szczegółowych warunków zapłaty, których spełnienie jest zależne wyłącznie od drugiej strony kontraktu ((...) w niniejszej sprawie) czyni gwarancję pozorną, niespełniającą wymogów art. 649¹ § 1¹ k.c.

Z dokumentów przedstawionych przez uprawnionego wynika, że między stronami istnieje również spór co do zasadności oświadczeń (...) w przedmiocie potrącenia z wynagrodzenia należnego uprawnionemu wierzytelności zapłaconych przez (...) podwykonawcy uprawnionego ((...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w G.) na podstawie art. 647¹ § 5 k.c. W dokumencie gwarancji zapłaty wynagrodzenia uprawnionemu, wystawionemu przez Bank (...) (karta 262) zamieszczono zapis pozwalający na zmniejszenie wysokości wypłacanej kwoty z gwarancji jedynie na skutek „zaprezentowania w Banku oryginału oświadczenia zleceniodawcy z potwierdzeniem, iż kwota gwarancji zapłaty może zostać zredukowana do wysokości wskazanej w oświadczeniu w związku z dokonaniem potrącenia z wierzytelności przysługujących zleceniodawcy od wykonawcy” wynikający z bliżej opisanego kontraktu. Obowiązek zapłaty sumy gwarancji został zatem uzależniony wyłącznie od oświadczenia zleceniodawcy gwarancji ((...)), który w sposób arbitralny może ustalić (oświadczyć), jaka kwota z wynagrodzenia należnego uprawnionemu została potrącona. Bank zobowiązany z gwarancji ((...)) nie ma żadnej możliwości weryfikacji prawdziwości oświadczenia o potrąceniu. Ponadto użycie sformułowania „zaprezentowanie w Banku” oznacza, że dokument ten nie musi być przedstawiony przez beneficjenta gwarancji, jak wynika to literalnie z treści art. 81 prawa bankowego, ale może być przedstawiony bankowi przez zleceniodawcę. W ten sposób zleceniodawca gwarancji (...) uzyskał możliwość arbitralnego, niepodlegającego żadnej kontroli, wpływu na wysokość gwarancji oraz kwot płaconych beneficjentowi gwarancji.

Kolejnym argumentem przemawiającym za tezą o pozorności gwarancji zapłaty wynagrodzenia uprawnionemu jest uzależnienie obowiązku realizacji gwarancji od przedstawienia dokumentu, na powstanie którego beneficjent gwarancji nie ma żadnego wpływu. Z treści gwarancji wynika, że do żądania zapłaty powinna być przedstawiona kopia Przejściowego Świadczenia Płatności podpisana przez Inżyniera Kontraktu (karta 262).

W rezultacie suma podlegająca wypłacie uprawnionemu z gwarancji zapłaty wynagrodzenia została uzależniona wyłącznie od oświadczenia inwestora ((...)), w jakim zakresie wierzytelność uprawnionego uległa potrąceniu. Gwarancja tej treści stwarza jedynie pozory zabezpieczenia roszczenia wykonawcy ((...)) i nie realizuje celów normy art. 649¹ § 1 k.c. Stwarza to prawdopodobieństwo, że oświadczenie uprawnionego o odstąpieniu od umowy jest skuteczne.

7. (...) pismem z dnia 16 czerwca 2006 roku zwrócił się do gwaranta ((...) Bank (Polska)) o zapłatę kwoty 33 309 939,80 zł oświadczając, że uprawniony nie wykonał zobowiązań wynikających z realizacji wskazanej umowy (karta 268). Gwarancja, której beneficjentem jest (...), ma charakter bezwarunkowy, wobec czego pismo zawierające żądanie zapłaty nie musiało wskazywać na spełnienie określonych warunków. Niemniej, jak wskazano, uprawnienie prawokształtujące do żądania zapłaty gwarancji, w stosunkach między uprawnionym a (...), mogło powstać w sytuacjach opisanych klauzulą 4.2. kontraktu. Przedstawiony przez uprawnionego stan faktyczny oraz dokumenty stwarzają prawdopodobieństwo, że uprawnienie to po stronie (...) nie powstało.

8. Klauzula 4.2. kontraktu przewiduje możliwość zgłoszenia roszczeń pod zabezpieczenie wykonania w przypadkach uchybień i prawidłowości realizacji kontraktu, przy czym wyliczenie następujące w tym zapisie (punkty a do e) ma charakter niewyczerpujący. Gwarancja udzielona (...) ma charakter bezwarunkowy i nieodwołany i nie jest ograniczona w czasie rozwiązaniem kontraktu w jakikolwiek sposób, w tym odstąpieniem. Ustalenie prawdopodobieństwa skuteczności odstąpienia od umowy w rozpoznanym stanie faktycznym może mieć skutek jedynie na przyszłość, co nie pozbawia (...) możliwości żądania realizacji roszczenia z gwarancji. Przedstawiony stan faktyczny oraz dokumenty nie stwarzają prawdopodobieństwa powstania po stronie (...) roszczeń wynikających z nienależytego wykonania zobowiązania przez uprawnionego do chwili odstąpienia od umowy. Istnieje prawdopodobieństwo, że uprawniony odstąpił od umowy w sposób skuteczny, nie istnieje więc prawdopodobieństwo powstania roszczeń z tej przyczyny, że uprawniony zaprzestał faktycznie wykonywania kontraktu. Okoliczność wymieniona w punkcie (a) klauzuli 4.2. nie ma zastosowania w stanie faktycznym. Analogicznie w odniesieniu do punktu (b) - nie ma podstaw dla istnienia prawdopodobieństwa, że uzgodniono jakiegokolwiek sumy albo że istnieją jakiegokolwiek kwoty należne na mocy klauzuli 2.5 lub rozdziału 20 kontraktu. Nie ma także podstaw dla przyjęcia, że uprawniony nie usunął wad w czasie wykonywania kontraktu (punkt (c)). Punkt (d) klauzuli 4.2 przyznaje (...) możliwość zgłoszenia roszczeń, jeżeli zaistnieją okoliczności uprawniające do rozwiązania kontraktu na mocy klauzuli 15.2 i to niezależnie od tego, czy oświadczenie takie zostało złożone. Możliwa więc jest taka sytuacja, że (...) nie złoży oświadczenia prowadzącego do ustania kontraktu (przykładowo odstąpienia), a zaistnieją okoliczności uprawniające do złożenia takiego oświadczenia, co już jest wystarczające do zgłoszenia roszczeń (karta 88). Szczegółowo kwestię tę reguluje klauzula 15.2 (karta 168 i karta 101); nie ma jednak prawdopodobieństwa do przyjęcia, że zaistniały okoliczności objęte tym postanowieniem. W szczególności nie ma prawdopodobnych podstaw do przyjęcia, że uprawniony „opuścił roboty”, skoro jest prawdopodobne, że skutecznie odstąpił od umowy.

9. Tezy powyższe wzmacnia okoliczność, że (...) nie zgłosił uprawnionemu jakichkolwiek roszczeń, a przystąpił jedynie do realizacji uprawnień z gwarancji. Istnienie roszczeń po jego stronie jest zatem mało prawdopodobne.

10. Uprawnionemu przysługuje interes prawny w rozważanym ustaleniu negatywnym (art. 189 k.p.c.), co wynika z zagrożenia jego sfery majątkowej – możliwości powstania roszczenia (...) Bank (Polska) wobec niego, zrealizowania tego roszczenia przez potrącenie z rachunku bankowego oraz konieczności wszczęcia procesu przeciwko (...) o zwrot bezpodstawnego wzbogacenia albo odszkodowawczego. Kwestia interesu prawnego przy powództwie o ustalenie wiąże się immanentnie z kwestią biernej legitymacji procesowej; mianowicie biernie legitymowany jest ten podmiot, którego zachowanie może wpłynąć na sferę praw majątkowych powoda, może wywoływać zagrożenie, którego usunięcie jest celem powództwa o ustalenie (charakter prewencyjny). Legitymacja bierna (...) nie wymaga szerszego omówienia, legitymacja bierna (...) Bank (Polska) wynika z możliwości realizacji gwarancji, czego skutkiem będzie powstanie roszczeń wobec uprawnionego, więc skutek majątkowy w zakresie jego praw. W rezultacie należy przyjąć na potrzeby postępowania zabezpieczającego, że omawiane roszczenie o ustalenie jest prawdopodobne, przy czym jedynie przy uwzględnieniu twierdzeń i dowodów przedstawionych przez uprawnionego, więc wyłącznie na potrzeby postępowania zabezpieczającego. Inny wniosek jest dopuszczalny po przeprowadzeniu postępowania rozpoznawczego.

11. W przypadku roszczenia o ustalenie interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia istnieje wtedy, gdy brak zabezpieczenia uniemożliwi lub poważnie utrudni osiągnięcie celu postępowania w sprawie (art. 730¹ § 2 k.p.c.). Celem powództwa o ustalenie jest zlikwidowanie niepewności stron co do istniejącego między nimi stosunku prawnego, w rozpoznanej sprawie, czy obowiązuje on, czy skorzysta z praw wynikających z gwarancji bankowej. Uprawnionemu

przysługuje interes prawny w uzyskaniu zabezpieczenia, którego celem będzie stabilizacja stosunków prawnych istniejących między stronami na etapie poprzedzającym przesunięcie majątkowe przez realizację gwarancji na rzecz (...). Realizacja roszczenia z gwarancji na obecnym etapie sporu między stronami kontraktu spowoduje powstanie roszczenia Banku wobec uprawnionego, przy czym jego realizacja nastąpi przez potrącenie z rachunku bankowego prowadzanego dla uprawnionego. W konsekwencji powstanie roszczenie uprawnionego wobec (...), dalej konieczność wytoczenia powództwa przeciwko temu inwestorowi. Istnienie interesu prawnego w zabezpieczeniu wynika z faktu, że uprawniony zostanie pozbawiony możliwości dysponowania sumą przekraczającą 30 000 000 zł., co z uwagi na wysokość sumy jest oczywiście niekorzystne dla płynności finansowej, już bez względu na sytuację majątkową uprawnionego. Ponadto nie jest znany obecny stan majątkowy (...) ani nie można przewidzieć stanu majątkowego tego podmiotu po zakończeniu ewentualnego procesu o zapłatę. Niepewność ta w połączeniu z wysoką sumą gwarancji stanowi o istnieniu interesu prawnego w udzieleniu zabezpieczenia. Celem zabezpieczenia jest ustabilizowanie sytuacji majątkowej, zachowanie status quo między stronami i wyłączenie możliwości przesunięcia majątkowego kwoty przekraczającej 30 000 000 zł, w sytuacji, kiedy na obecnym etapie nie można stwierdzić prawdopodobieństwa powstania roszczeń (...) wobec uprawnionego, aż do czasu definitywnego rozstrzygnięcia o uprawnieniu (...) do skorzystania z gwarancji udzielonej temu podmiotowi.

12. Powyższa argumentacja zachowuje zasadność do momentu, kiedy (...) Bank (Polska) nie zrealizuje gwarancji. W takiej sytuacji, jeśli dojdzie do przesunięcia majątkowego i wzbogacenia majątku (...) uprawniony traci interes prawny w wytoczeniu powództwa o ustalenie (art. 189 k.p.c.), ten istnieje bowiem do chwili, kiedy nie jest możliwe wytoczenie powództwa dalej idącego. Kiedy dojdzie do realizacji gwarancji, prawdopodobne staje się roszczenie uprawnionego w tej sprawie wobec beneficjenta gwarancji (...) o zapłatę wypłaconej przez Bank sumy gwarancji. Podstawą prawną tego roszczenia mogą być przypisy bezpodstawnym wzbogaceniu albo o odszkodowaniu, transfer między majątkiem uprawnionego a (...) polegały na zubożeniu majątku uprawnionego o zwróconą (...) Bank (...) kwotę gwarancji, wzbogacenie majątku inwestora (...) polegałoby na uzyskaniu sumy gwarancji. Zbadanie podstawy prawnej przysporzenia i zubożenia powinno polegać na zbadaniu uprawnień (...) wynikających z kontraktu do skorzystania z uprawnienia z gwarancji. Analogicznie w przypadku roszczenia odszkodowawczego. Zakaz realizacji gwarancji zabezpieczy cel powództwa o ustalenie – zlikwidowanie niepewności sytuacji prawnej, realizacja gwarancji czyni powództwo o ustalenie bezpodstawnym, tym argumentem wyraża się także interes prawny w uzyskaniu zabezpieczenia.

13. Powyższa argumentacja decyduje również o bezzasadności wniosku o zabezpieczenie przez zwrot sumy gwarancji przez (...), jeżeli suma ta została już zapłacona. Uprawnionemu nie przysługuje interes prawny w powództwie o ustalenie, skoro możliwe jest powództwo o zasądzenie. Interes prawny jest merytoryczną przesłanką zasadności powództwa o ustalenie, zgodnie z art. 189 k.p.c., brak interesu prawnego decyduje o jego bezzasadności.

14. Zobowiązanie gwaranta jest autonomiczne w stosunku do podstawowego stosunku prawnego, którego gwarancja jest zabezpieczeniem. Umowa gwarancji udzielonej (...) jest umową samodzielną, nieakcesoryjną i abstrakcyjną. Wyrazem tej niezależności jest niedopuszczalność podnoszenia przez gwaranta wobec beneficjenta (...) jakichkolwiek zarzutów wynikających ze stosunku podstawowego. Udzielenie zabezpieczenia w rozpoznanej sprawie nie stanowi zaprzeczenia abstrakcyjnego charakteru gwarancji, z której beneficjent (...) jest uprawniony. Zobowiązany z gwarancji (...) Bank (Polska) powinien spełnić świadczenie bezwarunkowo, jednak samo uprawnienie beneficjenta gwarancji do żądania jej spełnienia (...) w stosunku prawnym między nim a zleceniodawcą gwarancji (uprawnionym) powstaje, kiedy spełnione są warunki określone w kontrakcie w klauzuli 4.2. Przedmiotem wymienionego wyżej powództwa o ustalenie nie będzie ustalenie uprawnienia (...) do żądania gwarancji w stosunku prawnym między (...) a Bankiem, skoro gwarancja ma charakter bezwarunkowy. Przedmiotem powództwa o ustalenie będzie badanie powstania uprawnienia (...) do żądania gwarancji od Banku, jednak na płaszczyźnie stosunku prawnego między uprawnionym a (...).

15. Pomijając kwestię przedstawioną wyżej, odnoszącą się do abstrakcyjnego charakteru gwarancji, należy również przyjąć - na co trafnie zwrócił uwagę uprawniony - że skorzystanie z uprawnienia wynikającego z bezwarunkowej gwarancji może być uznane za nadużycie prawa. Dotyczy sytuacji, kiedy beneficjent korzysta z gwarancji niezgodnie

z celem udzielonego zabezpieczenia. W uchwale Sądu Najwyższego, 7 sędziów - zasada prawna, z dnia 16 kwietnia 1993 roku (III CZP 16/93) stwierdzono, że odmowa zapłaty odszkodowania przez gwaranta mogłaby nastąpić także wówczas, gdy beneficjent gwarancji wykorzystuje to zabezpieczenie do innych celów niż określone w gwarancji. W wyroku Sądu Najwyższego z dnia 25 stycznia 1995 roku (III CRN 70/94) stwierdzono, że bank, który udzielił drugiemu bankowi (kredytodawcy) gwarancji „bezwarunkowej i na pierwsze żądanie”, może uchylić się od spełnienia świadczenia, jeżeli żądanie beneficjenta stanowi nadużycie prawa (art. 5 k.c.). Należy przyjąć, że żądanie wypłaty gwarancji, jeżeli nie powstały między stronami stosunku podstawowego uprawnienia do takiego żądania, stanowi nadużycie prawa.

16. Zabezpieczenie, zgodnie z wnioskiem, obejmuje zakaz realizacji gwarancji na podstawie wezwania do zapłaty wystosowanego przez Zakład (...) spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością w S. z dnia 16 czerwca 2016 roku.

(...)

ZARZĄDZENIE

1. (...)

2. (...)

a) (...)

b) (...)

3. (...)

(...)

(...)

(...)

(...);

(...);

(...)

(...)

(...)

.....